

[Justitsministeren.]

behandling af ægteskabssager. Det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje svarer stort set til retsplejerådets udkast.

Når jeg har foretrukket at fremsætte et særligt lovforslag vedrørende disse ændringer fremfor at medtage dem i det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Fri proces m. v.), skyldes det, at jeg har villet holde muligheden åben for, at det foreliggende forslag kan henvises til det folketingsudvalg, der behandler forslaget til lov om ægteskabsindgåelse og opløsning. Af hovedpunkterne i forslaget skal jeg fremhæve:

Sager mellem ægtefæller om ændring eller anfægtelse af vilkår for separation, skilsmisse eller omstødelse af ægteskab eller om anfægtelse af aftaler om fordeling af formuen, der er indgået med henblik på separation, skilsmisse eller omstødelse, gøres til ægteskabssager. Disse sager har en sådan sammenhæng med sager om separation, skilsmisse og omstødelse, at det vil være mest praktisk og hensigtsmæssigt at behandle dem som ægteskabssager.

Påtalemyndighedens adgang til at indtræde som intervenient i ægteskabssager og til at anke domme i sådanne sager afskaffes. Forslag herom er stillet af ægteskabsudvalget, og forslaget er tiltrådt af retsplejerådet.

Retten får en udvidet adgang til at træffe bestemmelse om bevisførelse i tilfælde, hvor der skal træffes afgørelse om forældremyndighed. Den kan bl. a. pålægge parterne at give møde og afgive forklaring efter samme regler, som gælder for vidner.

Der åbnes adgang til, at domme, der går ud på separation, skilsmisse eller omstødelse af ægteskab, kan ankes særskilt, for så vidt angår vilkårene. Man opnår herved, at en strid alene om vilkårene ikke hindrer, at dommens bestemmelser om separation, skilsmisse eller omstødelse får virkning. Dette betyder bl. a., at parterne får mulighed for at indgå nyt ægteskab, selv om en strid om vilkårene for skilsmissen indbringes for højere ret.

I overensstemmelse med retsplejerådets indstilling forslås sager om omstødelse af ægteskab behandlet i den borgerlige retsplejes former, selv om sagen rejses af det

offentlige. Samtidig åbnes der dog mulighed for, at spørgsmålet om omstødelse kan behandles i forbindelse med en straffesag for overtrædelse af straffelovens § 208 eller § 210.

Ved de nye regler om gennemtvungelse af bestemmelser om forældremyndighed og samkvemsret får fogden adgang til at gennemtvunge disse bestemmelser ved anvendelse af tvangsbøder. Fogden kan fastsætte daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil barnet udleveres. Ved fuldbyrdelse af bestemmelser om udøvelse af samkvemsret kan fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om udøvelse af samkvemsret på et nærmere angivet tidspunkt ikke efterkommes. Fogden får endvidere mulighed for at tilkalde en person til at varetage barnets tarv under sagen. Man har her særlig tænkt på en repræsentant fra børne- og ungdomsværnet, men også andre personer f. eks. en slægtning, kan komme på tale. Ændringerne betyder, at man i højere grad kan tilgodese barnets tarv i disse vanskelige sager.

For så vidt angår de øvrige ændringer af retsplejeloven skal jeg indskrænke mig til at henvise til forslaget og de bemærkninger, der ledsager det.

Forslaget til lov om ændring af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov har til formål at skabe adgang til afsoning af tvangsbøder til gennemtvungelse af bestemmelser om forældremyndighed og samkvemsret.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Jeg har endvidere den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Fri proces m. v.) og forslag til lov om ændring af lov om offentlig auktion ved auktionsledere.*

De foreslåede ændringer af retsplejeloven vedrører for størstedelens vedkommende reglerne om retshjælp og fri proces. Disse ændringer bygger på den betænkning om ændring af reglerne om fri proces og organisationen af den vederlagsfri retshjælp, som et udvalg under justitsministeriet afgav i 1965.

Forslaget åbner mulighed for en udbygning af retshjælpsordningen for ubemidlede, baseret dels på bistand fra stedlige advoka-